

10. etapa, utorok 12. júla 2016

197 km – horská, Escaldes-Engordany / Revel

ŠTART - Escaldes-Engordany (Andorra)

Prvých takmer 30 km etapy sa budeme pohybovať ešte v horkom andorrskom území. Štartujeme na predmestí hlavného mesta Andorra la Vieille - Escaldes Engordany, kde môžeme nájsť kúpeľný komplex **Caldea Thermoludic Spa Centre** od architekta Jean-Michel Rulosa, ktorý počas voľného dňa určite navštívilo viacero pretekárov. Futuristický sklenený dizajn budovy s 80-m vysokou stredovou vežou pripomínajúci pohorie získal viacero medzinárodných ocenení. Súčasťou kúpeľov je krytá lagúna na takmer 600 m², v ktorej je termálna voda s teplotou 32°C a 34°C. Vonkajšie bazény sú naplnené údajne liečivou vodou z pyrenejských potôčikov.

149 km – Mérens-Les-Vals

Mestečko leží v prieniku troch údolí Ariége, Nabe a Morgouliou a má zachovalé historické centrum s románskym Kostolom sv. Petra z 10 až 11. storočia. Mesto je známe jednak množstvom malých jazierok a rybníkov v okolí, ale hlavne pretekmi koní Mérens, na ktorých pretekajú miestne malé čierne kone, veľmi podobné aké sú vyobrazené na pravekých kresbách v blízkej jaskyni Niaux.

140 km – Ax-les-Thermes

Táto križovatka horských ciest mala v stredoveku kľúčový význam vo východných Pyrenejach. Mesto sa rozrástlo za čias samozvaného vojvodu Gastóna Phoébusa, neskoršieho navarsského kráľa. Dlhو malo status slobodného mesta a bola veľkým centrom obchodu a trhov. Dnes tu nájdeme veľmi vyhľadávané kúpele, ktoré čerpajú termálnu vodu z 80 siričitých prameňov na území obce. Za návštevu tu stojí malá **Kaplnka Notre-Dame d'Ax**, ktorú dal v roku 1875 postaviť Melichor, knieža z Comminges. Okrem toho tu stojí Kostol sv. Vincenta z 12 storočia, rekonštruovaný v 17. storočí najmä v románskom štýly, a takisto historická budova stále aktívneho kasína z roku 1904.

130 km – Luzenac

Luzenac je nevel'ká obec žijúca najmä z cestovného ruchu vďaka viacerým blízkym lyžiarskym strediskám. Druhým zdrojom príjmov sú **rozsiahle mastencové bane Trimouns**, ktoré sú podľa viacerých zdrojov najväčšími povrchovými baňami tohto druhu na svete. Rozprestierajú sa v pohorí Saint-Baarthlémy a zamestnávajú 280 pracovníkov a počas odstrelov v letných mesiacoch ďalších 70 brigádnikov. Uvádza sa, že za viac ako 100 rokov prevádzky sa tu vyťažilo 15 miliónov ton mastenca.

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

118 km – Bouan

Obec sa nenachádza priamo na trase 10. etapy, no sídli tu **Pyrenejský park prehistorického umenia**. V regióne Ariège sa nachádzajú najvýznamnejšie náleziská výtvarov pravekého človeka na území Francúzska, hlavne jaskyne ako Niaux, Bedelihak, La Vache a Lombrives majú svetový význam. Park otvorený roku 1994 na ploche 13 hektárov vystavuje sochy a maľby pračloveka a takisto expozície prehistorických zvierat.

112,5 km – Tarascon-sur-Ariège

Obec založená už v polovici 8. storočia po víťaznej bitke Karola Veľkého proti Sarakanským kmeňom na planine Tarascon. Už v tomto období tu vznikol prvý chrám. Súčasný **Kostol Notre-Dame de Sabart** známy aj ako Notre-Dame de la Victorie postavili v roku 865 a po úplnom zničení opäť obnovili roku 1104. Počas náboženských bitiek v 16. a 17. storočí ho vypálil protestanti. Aktuálna podoba pochádza z roku 1624. V roku 1701 bola pr ďalších

náboženských konfliktoch zničená polovica mesta vrátane dvoch zámkov. Sídlo vojvodu z Foix, Chateau de Foix a rovnako tak Chateau de Richelieu boli vypálené a neskôr ich už neobnovili. Zachovala sa však **veža Castella** s pozostatkami mestskej brány de Foix postavené v roku 1775. Na druhej strane mesta zase stojí 24 m vysoká štvorcová **veža Saint-Michel** zo 14. storočia a opevnený kostol takisto Saint-Michel.

108 km – Bompas

Za obcou sa týči impozantný **Chateau de Montségur**, slávny tým, že bol baštou Katarov. V prvých rokoch 12. storočia sa v Európe začali objavovať náznaky kresťanskej herézy. Prvým veľkým prúdom, ktorý sa odčlenil od oficiálneho učenia Vatikánu boli **Katari** na juhozápade Francúzska. Boli známi ako veľmi prísne veriaci, často praktizujúci askézu, a takisto ako oddaní a zákerní bojovníci napádajúci katolícke dediny. Cirkev sa už v 12. storočí rozhodla zasiahnuť a potlačiť toto kacírské hnutie. Najväčšie bitky pod vedením arcibiskupa Huguesa des Narcis sa odohrali práve v okolí hradu Montségur. Slávna je záverečná bitka v roku 1243, kedy 6-tisíc mužov pod rúškom tmy vystúpilo na hradný kopec a ráno prekvapilo katarskú posádku. Katolíci celý hrad vyplienili a zničili. Zrúcanina sa stala historickou pamiatkou už v polovici 19. storočia. Od roku 1947, a následne znovu od roku 1968 tu prebehli archeologické výskumy a rekonštrukčné práce.

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

98 km – Celles

Rovnako ako predošlý hrad Montségur, aj **Chateau de Roquefixade** bol masívnou pevnosťou Katarov (*pozri vyššie*). Prvé písomné zmienky o pevnosti v neprístupnom teréne siahajú do roku 1034. Hrad sa viackrát ubránil ofenzíve zo strany vojvodov z Toulouse a Foix. Nakrátko ho dobyli až vojská kráľa Phillipea v roku 1272. Do rúk kráľovstva sa dostal definitívne za vlády Ľudovíta XI. v roku 1463. Dodnes sú zachované obvodové múry v tvare čísla 8 o dĺžke viac ako 30 m. V najvyššej západnej časti sú pozorovateľné základy niekdajších miestností ako kaplnka, kuchyňa, kasárne.

89 km – La Garrigue

Malá obec, pri ktorej sa nachádza **jazero a priehrada Montabel** a kompenzačná nádrž Trière s celkovou rozlohou vyše 500 hektárov. Boli vytvorené v roku 1985 najmä za účelom ochrany pred povodňami. Okrem toho sa tu nachádza vodná elektrárň Lauragais. Jazero je hniezdiskom viacerých vzácných druhov vtákov, a takisto aj centrom vodných športov, predovšetkým kanoistiky a kajakovania.

83,5 km – Lavelanet

Názov pochádza z latinčiny a znamená lieskový orech. Ten je vyobrazený aj v mestskom erbe. Pre návštevníkov je tu zaujímavá hlave budova radnice postavená v roku 1868 a okolitý cédrový park s viac ako 100-ročnými stromami. Pred jej vybudovaním mestská rada zasadala v objekte starého kláštora zo 16. storočia. Obec je známa ako rodisko úspešných športovcov, okrem troch francúzskych reprezentantov v rugby odtiaľto pochádza aj futbalový brankár Fabien Barthez, víťaz MS 1998 a Eura 2000, a takisto rekordér v počte štartov v reprezentácii (87 zápasov).

80 km – Dreuilhe

Pelotón približne uprostred etapy prejde cez obec Dreuilhe s Kostolom La Nativité-de-Notre-Dame. Významnejšia je však susedná **stredoveká dedinka Camon** založená už v gallo-rímskej dobe. V roku 778 počas návratu zo Španielska tu dal budúci cisár Karol Veľký postaviť opátstvo a kostol. Významné opevnené benediktínske opátstvo **L'Abbaye-Chateau de Camon** dokončili v roku 943. Súčasná stavba opátstva s bohatým interiérom, rozsiahlou knižnicou, stredovekým nábytkom a dvomi kaplnkami pochádza zo 16. storočia, keďže v roku 1279 bolo toto mesto úplne zničené povodňou po kolapse priehrady Puivert. V približne polovici priestorov opátstva sa dnes nachádza hotel.

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

78 km - Laroque-d'Olmes

Ďalšie mestečko na úpäť Pyrenej v bývalej oblasti ovládanej Katarmi. Leží na brehu rieky Touyre a patrí do zoznamu najkrajších francúzskych dedín - *Villes et Pays d'Art et d'Histoire*. Vo východnej časti Castella sa nachádza **kostol L'Église du Sacrament** zo 14. storočia, ktorý je pozostatkom bývalého kláštora. Nachádza sa tu 10 zreštaurovaných fresiek zo 16. storočia.

Sídli tu aj fabrika na výrobu textílií využívaných najmä na v automobilovom priemysle ako interiéry áut, potahy či autosedačky.

Za obcou nájdeme zničený hrad **Chateau de Lagard**, ktorý dal v 11. storočí postaviť Ramire I. Aragonský kráľ a Barcelonské knieža. V neskoršom období ho obývala rodina vojvodu z Foix. V 13. storočí počas križiackych výprav proti Katarom tu sídlilo velenie kráľovských vojsk. V 15. storočí ho obýval vojvoda Frnacois de Lévis, ktorý odinštaloval mnohé defenzívne prvky a z hradu sa stal honosný zámok prezývaný aj Versilles údolia Languedoc. Počas francúzskej revolúcie tu prebehli viaceré boje, stavba bola mierne poškodená, no najviac ju zdecimovalo rozoberanie miestnych obyvateľov, ktorí si z tehál a kameňov začali stavať nové domy. V roku 1805 ho od štátu odkúpil Athanase de Lévis, potomok niekdajších vlastníkov, avšak jeho plány na obnovenie niekdajšej dominanty okolia stroskotali na nedostatku financií. Dnes sa hrad snaží obnoviť skupina dobrovoľníkov, no rekonštrukčné práce postupujú veľmi pomaly.

64,5 km – Mirepoix

Mesto stáročia ležalo na hranici francúzskeho kráľovstva, preto bolo silno opevnené a strážené. V 13. storočí ho na niekoľko mesiacov dobyli Katari, avšak krátko na to sa dostalo do rúk Simona de Montfrota, ktorý bojoval jednak proti Katarom ale aj proti francúzskemu kráľovi. Presne 70 rokov po tom ho zasiahla ničivá povodeň, keď sa pretrhla hrádza na rieke Hers. Po rokoch obnovy prišla ďalšia rana v roku 1362, keď ho zdrancovalo žoldnierske vojsko Jeana Pettita. V 15. storočí mesto znovu postavili a rozšírili. Mnohé prvky vtedajšej architektúry sa zachovali do dnešnej doby. Námestia Palce des Couverts, Place du Marché a hlavné námestie General Leclerc ostali nepoškodené od 15. a 16. storočia a zdobia ich viacero pôsobivých sôch.

Najvyššou stavbou je gotická **Katedrála sv. Mórica** z pieskovca, budovaná od 14. do 16. storočia s najväčšou katedrálou lodou vo Francúzsku. Zvonica bola vyrobená v Toulouse a v celku prevezená na toto miesto. Dnes tu sídli Múzeum kultúrneho dedičstva Mirepoix.

V blízkosti mesta nájdeme zámok **Chateau de Terride** pôvodne z 10. a neskôr prestavaný v 14. storočí. Zámok počas celej doby existencie patril

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

miestnemu kniežaťu Guy de Lévis a jeho rodine. Neodohrali sa tu žiadne vážnejšie bitky, stavba mala hlavne rezidenčné účely.

38 km – Fendeille

Ako väčšinu okolitého územia, aj toto mesto a príľahlú pevnosť dobyl na začiatku 13. storočia Simone de Montfort. Toto miesto však nezostalo v jeho rukách, keďže ho daroval jednému zo svojich podporovateľov – Huguesovi, kráľovi Fotaines. V jeho rukách bol až do konca 17. storočia. **Chateau de Fendeille** bol kompletne obnovený v 18. storočí, no vtedajší architekti tu nechali pôvodnú stredovú vežu z konca 12. storočia a exteriér doplnili o nádherný park s francúzskymi záhradami. Dnes objekt vlastní miestna samospráva a sídli tu stredná škola.

32 km – Castelnaudary

Hlavné mesto historického regiónu Lauragais je obklopené vodnými tokmi Fresquel, Tréboul a Canal du Midi. V 13. storočí bolo jednou z hlavných bástí Simonea de Montfort, ktorý viedol vzburu proti kráľovi a preslávil sa tým, že zradil prvý parlament v Európe. Simone de Monfort užíval tiež titul vojvoda z Leicesteru. V roku 1211 boli jeho vojská obkľúčené práve v tomto meste, avšak vojvodom z Toulouse a Foix sa nepodarilo túto bitku vyhrať.

Dominantou je **Kostol Saint-Michel** z 13. storočia v románskej architektúre, ktorý v 14. a 15. storočí získal aj gotické prvky. Jeho veža vysoká až 50 m ukrýva 32 zvonov. Nachádza sa tu vzácny organ z 18. storočia od umelca Jean-Pierre Cavailé. Druhou významnou stavbou je **veterný mlyn Cugarel** zo začiatku 19. storočia. Pri rieke Grand-Bassin stálo pôvodne 30 takýchto mlynov, do dnes sa v plnej kráse zachovali len dva a len Cugarel má plne funkčnú mechanickú časť rekonštruovanú v 70. rokoch. Dnes ho spravuje obec ako kultúrno-technickú pamiatku.

Castelnaudary je dnes známe hlavne vďaka gastronómii. Nachádzajú sa tu špičkové reštaurácie a mesto je domovom receptu cassoulet, čo fazuľovo-mäsové ragú.

11,5 km – Saint-Ferréol

Na brehu rieky Gesse so starým románskym kostolom, ktorého presný pôvod nie je známy. Saint-Ferréol je v súčasnosti známe najmä kúpeľmi a viacerými wellness hotelmi.

Jazero Saint-Ferréol slúži ako hlavný rezervoár a kompenzátor pre umelo vytvorený Canal du Midi. Hrádza zadržávajúca vodu v jazere je vysoká 32 m a dlhá 800 m. Bola vybudovaná už koncom 17. storočia a patrí k najstarším stavbám svojho druhu vo Francúzsku. Stavba je zapísaná na zozname

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

UNESCO ako historická technická pamiatka. Dnes slúži hlavne na vodné športy ako člnkovanie,, kanoistika, vytrvalostné plávanie a pod.

CIEL' – Revel

Od roku 1342 bolo Revel kráľovským mestom a v priebehu 14. storočia bolo výrazne opevnené. Rozmach okolo roku 1350 zabrzdlila morová epidémia. Počas náboženských vojen tu prebiehali divoké boje, no mesto natrvalo nepadlo do protestantských rúk.

Revel má krásne historické centrum so štvorcovým námestím, uprostred ktorého sa nachádza veľká tržnica a nízka zvonica. V tejto budove bolo kedysi väzenie, dnes tu sídli komunitné centrum. Všetky okolité ulice sú rovnobežné a pravouhlé. V roku 1889 sa do mesta presťahoval majster stolár Alexandre Monoury, ktorý vytvoril viacero diel aj pre palác Versailles a v Revel založil prvú stolársku školu vo Francúzsku, čím sa mesto stalo centrom nábytkárstva.

Za zmienku stojí i historická stavba benediktínskeho **kláštora Abbaye-École de Soreze** z 12. storočia. Toto miesto bolo dlho pod kráľovskou ochranou a viac ako 200 rokov tu sídlila aj kráľovská vojenská škola a kňazský seminár. Prvý kláštor na tomto mieste založil ešte v 8. storočí Pepin I., kráľ Akvitánska, synovec Karola Veľkého. V súčasnosti tu sídli hotel a múzeum tapisérií (tkaných nástenných kobercov).

